

# Megoldják a lakásgondokat

A tanács végrehajtó bizottsága titkárnak a véleménye

Az immár országos méreteket öltött mozgalom, hogy a városokban, nagyobb településeken, de általában mindenütt megoldják a három- és többgyermekes családok lakásgondját. Salgótarjánban is érezteti hatását. Már az elmúlt évben jelentős volt az előbbeljárás, az idén még többet kíván tenni a városi tanács határozata végrehajtásáért. Az eddigi eredményekről, az idej feladatokról nyilatkozott a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára, dr. Hegedűs Károly.

Népesedéspolitikánk egyik jelentős célkitűzése, hogy a városi tanács elősegítse a három- és többgyermekes családok lakásgondjának megoldását. A városi tanács már az elmúlt évben felülvizsgálta ezeket a családoknak a helyzetét. Vizsgálódásunk során megállapítottuk, hogy lakásigénylők között 46 olyan nagycsaládos van, aki lakásigénylési kérelmét 1973. december 31-ig nyújtotta be. Városi tanácsunk ennek megfelelően olyan határozatot hozott, hogy a 46 nagycsaládos lakásproblémáját soron kívül, két év alatt megoldja, mégpedig tanácsai bérlakások juttatásával.

A kétféles program szerint 1974-ben húsz, 1975-ben tehát idén, 26 család részére kell lakást biztosítanunk. Most, hogy az elmúlt napokban vizsgáltuk határozatunk végrehajtását, azt kellett

örömmel megállapítani, hogy nemcsak teljesítettük, hanem túl is teljesítettük vállalkozásunkat. Mégpedig úgy, hogy a 46 család közül 20 családnak megoldottuk problémáját, viszont ezeken túl a szanálások, a munkáslakás-építési akció, minőségi cserék útján további negyven családot juttat a korábbinál lényegesen jobb lakás körülmények közé.

Most már szólhatok az idej elgondolásainkról is. Az 1975. évi lakáselosztási tervünket úgy készítettük el, hogy előtérbe helyeztük a három- és többgyermekes családok lakásgondjának megoldását. A városi tanács végrehajtó bizottságának állásfoglalása alapján erre a célra az idén huszonhat egy, két- és felosztásos komfortos tanácsai bérlakást biztosítunk. Ezen felül a továbbiakban is elő kívánjuk segíteni a minőségi cserék, vállalati munkáslakás-építési akciók útján a sokgyermekesek lakásgondjainak enyhítését.

Eredményeink arra is felhatalmaznak, hogy gondjainkról szóljunk a nyilvánosság előtt. Ez elsősorban abban jelentkezik, hogy a korábban jóváhagyott lakásépítési tervünk menet közben már nem tudtuk változtatni. Ez azt is jelenti, hogy a nagycsaládosok jogos igényeinek megfelelő nagyméretű lakásokból a szükségesnél kevesebb épül. Sajnos, ezen már csak az ötödik ötéves terv-

ben lehet változtatni. A gondok között említeném azt is, hogy több nagycsaládos a felajánlott lakást nem fogadta el, mert városközponti, összkomfortos lakáshoz ragaszkodik. Összintén meg kell mondanom, hogy az igényeket így aligha tudjuk, sőt nem is tudjuk kielégíteni.

Arról is szólni kell, hogy az elmúlt évben újabb harmincnégy család nyújtotta be lakásigényét. Célnk ebben az esetben is az, hogy gondjainkat két évben belül megoldjuk. Végül el kell mondanom: úgy érezzük, hogy lehetőségeinkhez mérten megteszük az intézkedéseket, a nagycsaládosok lakásgondjainak megoldására, hiszen egy nemes határozat végrehajtását segítjük ezzel.

Az eredmények bizonyítják, hogy Salgótarjánban is mindent elkövetnek azért, hogy megoldják a sokgyermekes családok lakásgondját. A tanács törekvése azonban kevés, ha az néhány érintett családnál nem talál megértésre, s olyan igényeket támaszt a tanáccsal szemben, amelynek kielégítése egyszerűen lehetetlen. Hiszen Salgótarjánban lakni nemcsak a városközpontban lehet. A legfontosabb a sokgyermekes családok lakásgondjának megoldása, — de a lehetőségeknek, az adottságoknak megfelelően. Úgy, ahogyan azt a városi tanács magára vállalta.

S. L.

# Sajtológép — felajánlással



Szécsényben, az ELZETT-gyár fiatal gyáregységében is eredményes munkát végeznek a szocialista brigádok. Munkájuk meghatározó, a termelésben, felajánlásaikkal növelik munkateljesítményeiket. A gyárban exportmegrendelésekre készítenek, a külföldön oly kedvelt zárakat, lakabokat, főleg a kelet-ázsiai országokba szállítják termékeiket. A zárszerkezetek

alkatrészeit is Szécsényben gyártják, a daraboló és prés gépek, a sajtológépek állapota tehát függ az egész gyár termelésétől, hisz azok meghibásodása a karbantartó brigád körülményeitől függ. A karbantartó brigád körülményeitől függ a kája így, ha áttételesen is, meghatározza, hogy mennyi lakat készülhet el a szécsényi országokba szállítottak. A zárszerkezetek

alkatrészeit is Szécsényben gyártják, a daraboló és prés gépek, a sajtológépek állapota tehát függ az egész gyár termelésétől, hisz azok meghibásodása a karbantartó brigád körülményeitől függ. A karbantartó brigád körülményeitől függ a kája így, ha áttételesen is, meghatározza, hogy mennyi lakat készülhet el a szécsényi országokba szállítottak. A zárszerkezetek

## Harminc éve történt

# Rendelet az üzemi bizottságokról

Az üzemi bizottságokról szóló iparügyi miniszteri rendelet 1945. február 18-án — tehát harminc esztendeje — lépett életbe.

A népi demokratikus átalakulás fontos állomását jelentette három évtizeddel ezelőtt a népi szervek megalkulása. A nemzeti bizottságok mellett legfontosabbak voltak az üzemi bizottságok, melyek 1944. őszén, és 1945. elején alakultak meg. Ez a folyamat zajlott le a salgótarjáni szénmedencében is, a bányüzemeknél csakúgy, mint az acélgyárban, a tüzhelygyárban.

A tökéletes ellenőrzésében, a termelés megindításában, a munkások és alkalmazottak gazdasági és politikai érdekeinek védelmében rendkívül fontos szerepet játszottak az üzemi bizottságok. Megalakításukat a munkások — a forradalmi hagyományokra, és külföldi tapasztalatokra támaszkodva — kezdeményezték és a két munkáspárt (MKP, SZDP), segítette. Az üzemi bizottság tagjait a dolgozók közül választották a testületbe.

Létrehozásuk során alapvető szempontként vették figyelembe, hogy a még jelentős gazdasági hatalommal rendelkező tökéletes munkásellenőrzése csak akkor épülhet ki, ha a hatalom a burzsoázia kezéből a munkássztyálya és a parasztság kezébe kerül. Ezzel kapcsolatban írta Lenin: „Az ellenőrzés hatalom nélkül üres szólam”.

Harminc évvel ezelőtt lépett életbe az iparügyi miniszteri rendelet, amely szabályozta az üzemi bizottságok működését. Erre azért volt szükség, mert egyes üzemi bizottságok az ellenőrzés forgalmát, és végrehajtásának módját nem egyformán értelmezték.

A rendelet az ellenőrzés végrehajtásának módozatait taglalta. Előírta például, hogy a munkaadó negyedévenként köteles jelentést tenni a vállalat helyzetéről. Rendkívül érzékenyen érintette a Gyár-iparosok Országos Szövetségének prominens képviselőit, hogy a kétszáznál több alkalmazottat foglalkoztató üzemekben az üzemi bizottságoknak joguk volt beltekinteni az egész üzletmenetbe, tehát ellenőrizhették az üzleti könyveket! Az üzemi bizottságok viszont nehezményezték, hogy fő tevé-

kenységi területük csak az ellenőrzés volt, a termelés vezetésében és szervezésében csupán javaslattevő szerepet kaptak. Úgy vélték, hogy a rendelettel jelentősen csorbították hatáskörüket. Holott akkor ez volt a legjobb megoldás.

Az üzemi bizottságok egyik tagja az igazgatósági üléseken teljes tanácskozási joggal részt vehetett. Feladatuk volt, hogy segítsék a termelés eredményességét. Emellett igyekeztek az üzemeket megtisztítani azoktól az elenséges elemektől, akik részt vettek az ország lerombolá-

sában, az üzemek leszerelésében.

Véglegesen az 1945. júniusi kormányrendelet szabályozta az üzemi bizottságok működését. Egy hónap múlva, valaminek, 1947. júniusában összehívták az üzemi bizottságok országos kongresszusát, ahol feladataikat, munkamódszereiket vitatták meg. Az üzemi bizottságok jelentősége az volt, hogy elősegítették és előkészítették a munkássztyály hatalmának megteremtését, előmozdították a gazdasági vezetők nevelését a munkássztyály sorából.

(r. l.)

## Nézsai változások

Elnezőn mosolyogtak, amikor felszínre idéztem a múltat. Emlékszem, éppen így farsang táján, az úton, a sár és mély kátyúk miatt, csak lépésben haladtunk a falun át. Az utca közepén, flaskókkal kezünkben, tele torokkal ordító jó kapatos legények duhajkodtak. Nem, hogy utat nyitottak volna, elzárták a továbbhaladás lehetőségét. Sőt, kiszállásra kényszerítették a járműből, mert ellenkező esetben felborították volna azt. Ez azt komolyan vették, mert néhányan a kocsi bal oldalát már emelgették. Inni kellett velük. Ok pedig röhögtek, a helyzet uraihoz méltóan. Sokan és részegek voltak. Magatartásukban dacos ellenzékiesség.

Ebressztem a múltat Szalai Istvánnak, a pártvezetőség titkárnak, aki Zomborka Bélára, a községi párttitkára nézett, kiolvasni tekintetéből, mit válaszoljon. Aztán legyintett:

— Az már régen volt... Annyi bizonyos, néhány esztendő elmúlt azóta. Nézsai akár egy kis üdülőtelepnek beillően megváltozott. A község központjában egy emeletes, a tsz-irodákat, főljárszinten a tanács és a párt helyiségeit, valamint egy szép boltot magába foglaló tetszetős épület, finom kis presszóval a jobb sarkában. Szomszédságában, a régi kastélyban, az általános iskola rendben, szinte csillogott a tél végi napsütésben. Az udvaron gyereksereg, messze elhallatszott a gondtalan jókedvűk. A Legénd felé tartó út mentéről a tsz majorja mutatja magát. Gépek, régiék, de annál több új. Az egyiket, a még gyár szagú billenős teherautót Pa-

hollek János, a traktorosok volt brigádvezetője vállalta, le az úton, fel a dombra.

A Nógrádsáp felé kanyarodó útnak fúttca a kiserője. De ez már valóban utca! Járdaival, a járdát szegélyező sövénybokrokkal, tavaszt váró parkokkal, szépen metszett fákkal, a posta, az óvoda, gondozott környezettel és fényesen a napfényben a kesztes lakóházak. Zomborka Béla bizonyára, hogy ne a múlt, hanem a jelen kerüljön beszélgetésünk középpontjába, mondta a töle megszokott pontossággal, száján egy győzelmi mosolyal.

— Minden megváltozott, de legfőképpen az emberek változnak igazán...

Különböző kommentárt nem is igényelt az állítása, mert ilyen előnyösen megváltozott környezetet csak friss gondolkodású emberek tudnak teremteni. És Zomborka, jelezvén, a homlokára vont néhány redővel, hogy elmélyül a gondolatában, messzele néz tekintetével sorolta: az elmúlt három évtizedben a néhány hold földből tengődő emberek miként lettek a Pest környéki gyárak dolgozói, ami biztosított arra, hogy a faluban otthonra találjon a rend, mert a gyárakban öntudatra ébredt munkás nem engedte meg, hogy rendbontók zavarják a község életét.

Aztán a mezeli munka szó-

# PIROSLÓ ALKONYBAN

vetkezeti alapon való megteremtése az itthon maradtakban is a közösségi érzést, a felelősségtudatot, a gyárhoz hasonló munkateljesítéssel helyre tette mint a „kapari kurta, neked is jut...” elvet. A javak megnyugtatóbb módon osztódnak, vagyis az elévült munka értékének megfelelően. Ki az most a falun, aki nappal süttetve hasát kíván megélni? Nincs lerongyolódott porta, de nincs ma berendezés nélküli szép szoba sem. És nincs család sem, ahonnet fiatal — ha már korban annyi évet élt — legalább középiszkolába ne jutott volna el. Ha máshová nem, akkor az ipari szakmunkásképző középiszkolába. De miért ne lenne Nézsai ki-került fiatal felsőfokú iskolában képzett, vagy jelenleg ott tanuló? A nézsai változások ebben is kitűnnek.

Nem szeretném eltulozni, de Zomborka Béla erős tiltakozása ellenére is kimondom, amit gondolok. Ott, a beszélgetés körüli tekintetével Szalai Pistára érzékelnem, nem hamarkodom-e el, de arcáról kiolvassa a bátorítást, ki- mondtam, amit gondoltam, és most is megismétlem: „A nézsai változások egyik, nem is kis szerepet vállaló elősegítője Zomborka volt. Szalai bátorítatlan hangom miatt-e vagy mi okból, megerősített.

— Azért önként vállalt közéleti ember.

Így igaz, közéleti ember, önként is vállalta. A dolgozó emberekhez kötődő szálak mélyen gyökereznek. Mert lehetne a közélet iránt közömbös is. Egy állatorvosnak, aki több község jószág-állományának egészségéről kötelességszerűen gondoskodik, éppen elég tennivalója van. De ő, mert a dolgozó emberekhez tartozónak tekintti magát, ráadásul vállalta a közéleti tevékenységet. Belső szükséglet ez nála, mert különbséget tud tenni a munkáshatalom és az úri világ között. Látta a Tolmácsai élő édesapja legalább középiszkolába ne jött volna el. Ha máshová nem, akkor az ipari szakmunkásképző középiszkolába. De miért ne lenne Nézsai ki-került fiatal felsőfokú iskolában képzett, vagy jelenleg ott tanuló? A nézsai változások ebben is kitűnnek.

Ez a küzdelem mélyen bele- vésődött Zomborka Bélába.

Közvetlen környezetétől, munkatársaitól hallottam, de jómagam is voltam tanúja, amikor a sártól terhes nézsai utcán elsőként jött látott hozza járdalapokat lerakni a háza előtt, majd később az utcabeliekkel végig, ahol az igénytelteket. Aztán ment az erdőbe az utca díszítésére ső-

vénynek való bokrokat szedni. Így kezdte, mint néprontos, aztán folytatta mint tanácstag, akivel az emberek együtt indultak óvodát, iskolát korszerűsíteni, szóval a községet a mai ember számára elfogadhatóvá tenni, a város és a falu közti különbséget a legcsekélyebbre csökkenteni. Ezek a közösségi cselekedetek készítette a község pártalapszervezetét, hogy titkári tisztviséggel tisztelje meg Zomborka Bélát, a közéleti állatorvost. Hogyan vívta ki ezt a megtiszteltetést? Sem pátozzsal, sem szónoklatokkal, nem is erre való törekvéssel. Emberséges, szép, okos beszéddel, a cselekvésben való példamutatással, a fáradhatatlan munkával — ráadásul a mindennapi kenyérkereseti tevékenység mellett.

A megemlékezések alkal- mával óhatatlanul be- ieesik az ember a közhelyek- be. En is beleestem, amikor megkérdeztem Zomborka Bélát, hogy mi ösztönzi erre a munkaráadásra? Nézett rám, nem tréfálók-e? Aztán elné- zést kérően mosolyogva mondta:

— Természetesen, ha vala- mit elvállalok, azt végigcsi- nálom. És a legjobb tudá- som szerint...

Szép az alkony ezen a Cserhát-széli vidéken. A nyugvóra andalgó tél végi napsugár pirosabb, mint más- utt. Szép életszínre festi a községet.

Bobál Gyula